

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 6C/1/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5417200042
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Veselá
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2017:5417200042.8

Rozhodnutie

Okresný súd Dolný Kubín sudkyňou JUDr. Janou Veselou v spore žalobcov: 1/ I. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W., N. XX/X, zastúpená otcom L. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W., N. XX/X, 2/ S. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M., N. I. XXXX/XX, 3/ V. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M., N. I. XXXX/XX, žalobcovia 1/-3/ zastúpení JUDr. Vladimírom Kašubom, PhD., advokátom, so sídlom v Martine, Holubyho 51, proti žalovanej: ČSOB Poist'ovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Žiškova 11, IČO: 31325416, o náhradu nemajetkovej ujmy, t a k t o

rozhodol:

- I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 15 000,- eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 10 000,- eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- III. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 10 000,- eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- IV. Súd žalobu žalobkyne 2/ v časti o zaplatenie sumy 5 000,- eura z a m i e t a.
- V. Súd žalobu žalobcu 3/ v časti o zaplatenie sumy 5 000,- eura z a m i e t a.
- VI. Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni 1/ trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.
- VII. Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni 2/ trovy konania v rozsahu 33,33 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.
- VIII. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi 3/ trovy konania v rozsahu 33,33 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobou, doručenou na tunajší súd dňa 05.01.2017, žalobcovia žiadali, aby bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 15 000,- eura, žalobkyni 2/ sumu 15 000,- eura a žalobcovi 3/ sumu 15 000,- eura.
2. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 07.01.2014 viedol v obci N. osobné motorové vozidlo zn. B. XXX SW, EČV: X. vodič V. K., nar. XX.XX.XXXX. V čase okolo 8:05 hod prešiel do protismeru, čím zaviniel dopravnú nehodu, pri ktorej zomrela X. W., nar. XX.XX.XXXX. Za spáchanie prečinu usmrtenia mu Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uložil rozsudkom sp. zn.: 1To/17/2016-477 zo dňa 22.03.2016 trest odňatia slobody s podmieneným odkladom. Zomrelá X. W. bola matkou žalobkyne v rade 1/ a dcérou žalobcov v rade 2/ a 3/. Na základe tejto skutočnosti stratila žalobkyňa v rade 1/ svoju matku, a to vo veku 11 rokov. Žalobcovia v rade 2/ a v rade 3/ stratili svoju prvorodenú dcéru. Táto bolestná a neznesiteľná skutočnosť predstavuje neodstrániteľný zásah do rodinného života všetkých žalobcov. Bez toho, aby vydávali cudzie

úvahy a výroky za svoje, odkázali na str. 25 a nasl. už uvádzaného a v prílohe predloženého rozsudku sp. zn.: 1To/17/2016-477 zo dňa 22.03.2016. Nakoľko ide o neodstrániteľné následky takéhoto zásahu, mali za to (a vyplýva to aj z podstaty následkov), že došlo k naplneniu hmotnoprávnej normy, ktorá priznáva fyzickej osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výška žiadanej náhrady nie je ničím neodôvodnená a vyplýva z ustálenej judikatúry. Vo vzťahu k nemajetkovej ujme a škode, k identifikácii ich obsahu a aplikácii v aktuálnom znení poukázali na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie z 24. októbra 2013, vo veci C22/12 N. K. proti L. B., Z. K., ale napr. aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/60/2015 zo dňa 31.03.2016.

3. Žalovanej bola žaloba spolu s prílohami doručená dňa 20.02.2017, ku ktorej sa vyjadrila v podaní, na tunajší súd doručenom dňa 09.03.2017. Vo svojom vyjadrení poukázala na to, že vo veci nedostatku pasívnej legitímácie poisťovní bolo vydané v poradí už tretie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR (ďalej len "NS SR") spis. zn. 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31.03.2016, ktorým NS SR konštatoval nedostatok pasívnej legitímácie poisťovní v sporoch o ochranu osobnosti (s finančným odškodnením nemajetkovej ujmy), ktorých nároky boli uplatnené podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Predtým to boli rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009 z 20. 04. 2011 a 4Cdo 139/2011 z 30. 10. 2012, ktoré konštatovali, že ochrana osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy nespadá do krytia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Taktiež žalovaná poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9Co/176/2016, prípadne na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, spis. zn. 7Co/161/2016 zo dňa 29. 06. 2016, ktoré vyslovili, že náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Z uvedeného dôvodu má žalovaná za to, že sa súd pri rozhodovaní v každom konkrétnom prípade musí opierať minimálne o rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, a to najmä čo sa týka skutkovo obdobných vecí. Analogicky uviedla, že podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Preto vznáša dôvodnú námietku nedostatku pasívnej legitímácie žalovanej v tejto veci. Pokiaľ sa poukazuje na tzv. "eurokonformný výklad" škody na zdraví a odvoláva sa pritom na odporúčacie rozhodnutie Európskeho súdneho dvora (ESD) vo veci K., žalovaná uviedla, že ani ESD vo veci nerozhodol a ani meritórne rozhodnúť nemohol o tom, že takáto nemajetková ujma je v SR krytá povinným zmluvným poistením podľa zákona č. 381/2001 Z.Z.. Žiadny súd totiž nemôže priznať tzv. motorovým smerniciam priamy účinok, hoci smernice majú špeciálne postavenie v rámci komunitárneho práva spoločenstva a sú záväzné pre členské štáty Spoločenstva, ktorým sú určené, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť s tým, že voľba foriem a metód sa ponecháva na orgány členského štátu. Smernica je vždy adresovaná členským štátom. Nezaväzuje a nezakladá priamo práva a povinnosti fyzickým a právnickým osobám v konkrétnych sporoch a vyžaduje sa jej transpozícia do vnútroštátneho práva formou aktu členského štátu. Vyplýva to z rozhodnutia ESD vo veci W. C- 152/84, podľa ktorého: "So zreteľom na tvrdenie, že sa na smernicu nemožno odvolávať proti jednotlivcovi, sa musí zdôrazniť, že podľa článku 189 Zmluvy o EHS záväzný charakter smernice, ktorý predstavuje základ pre možnosť odvolať sa na smernicu na vnútroštátnom súde, existuje len vo vzťahu ku -každému členskému štátu, ktorému je určená". Z toho vyplýva, že smernica nemôže sama osebe ukladať jednotlivcovi povinnosti a že sa na ustanovenie smernice ako také nemožno odvolávať proti právnickej, prípadne fyzickej osobe. Musí sa teda preskúmať, či sa v tejto veci musí žalovaný považovať za konajúceho ako jednotlivca." To znamená, že ESD vo veci K. mohol adresovať (a aj adresoval) svoje odporúčacie rozhodnutie len nášmu štátu (a čiastočne Českej republike) de lege ferenda a v žiadnom prípade nebol konečným adresátom súd pri rozhodovaní v konkrétnom prípade o práve fyzických a právnických osôb. Poukázal tiež na vyjadrenie MF SR zo dňa 31. 05. 2016, ktorý sa ako tvorca a gestor zákona č. 381/2001 Z. z. vyjadril k otázke nastolenej iným krajským súdom ohľadne krytia nemajetkovej ujmy týmto zákonom, že takýto typ odškodnenia zatiaľ nie je zavedený. Zmyslom a ani účelom tohto zákona, a to ani pri poslednej aproximácii zákonodarcom podľa európskych smerníc, nebolo zakotviť krytie ochrany osobnosti formou nemajetkovej ujmy. Slovenská právna úprava zatiaľ v predmetnej veci dôsledne rozlišuje medzi škodou podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka a nemajetkovou ujmu podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, takže z hľadiska odškodniteľnosti ujmy poisťovňou by to mala rešpektovať aj súdna prax dovtedy, kým sa nezmení rozsah existujúceho zákonného poistenia v zákone č. 381/2001 Z.z., a to snáď aj pri rešpektovaní odporúčacieho stanoviska v rozhodnutí ESD K., do ktorého by sa expressis verbis zahrnula aj náhrada nemajetkovej ujmy. Pokiaľ by teda súd rozhodol o

tom, že ochrana osobnosti (s finančným odškodnením nemajetkovej ujmy) je krytá zákonom č. 381/2001 Z. z., rozhodol by tak jednoznačne contra legem. To však nie je v súlade sústavou SR, a to s jej Čl. 1 ods. 1, podľa ktorého je Slovenská republika právnym štátom. Súd by si mal ctíť tento ústavný princíp, nemal by suplovať zákonodarný zbor SR a v konečnom dôsledku by teda nemal svojvoľne rozhodovať proti právu zakotvenému v zákonoch SR. Ani nezávislosť sudcov všeobecných súdov pri ich rozhodovaní podľa § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušných súdoch nie je absolútna a bez akýchkoľvek hraníc a podmienok. Keby sa nezávislosť chápala tak, že sudca môže rozhodnúť hocijako, viedlo by to k svojvôli, pretože v takom prípade by sudca sám tvoril právo podľa svojich predstáv a vystupoval by ako zákonodarca. V právnom štáte to nemožno takto vysvetľovať. Tomu nasvedčuje aj samotný text vyššie citovaného ustanovenia, v zmysle ktorého sudca musí rozhodovať v súlade so zákonom. Ak musí sudca rozhodovať v súlade so zákonom, potom je povinný rešpektovať i zákonom stanovené hranice pre jeho rozhodovanie. V zásadnej ústavno-právnej rovine platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom. V každom prípade sa však pri odchýlení od skoršej rozhodovacej praxe vyžaduje ciele zdôvodnenie odlišného stanoviska prijatého v obdobnej otázke (M. ÚS 274/2015, II. ÚS 275/2015). V tejto súvislosti žalovaná poukázala na kontravotum ústavného sudcu JUDr. Milana L'alika k rozhodnutiu ÚS SR spis. zn. 1. ÚS 206/2015 z 29. 04. 2015. K žalobou navrhovanej výške odškodnenia žalovaná poukázala na to, že z hľadiska určovania výšky nemajetkovej ujmy vyjadril Európsky súd pre ľudské práva (ESLP) názor prezentovaný napr. v rozsudku vo veci Y. a N. v. J., podľa ktorého pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy. Z uvedených záverov ESLP vyplýva, že je k výške odškodnenia nemajetkovej ujmy potrebné zohľadniť právny stav, podľa ktorého Slovenská republika odškodňuje obeť násilných trestných činov. Podľa zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi Slovenská republika odškodňuje obeť násilných trestných činov tak, že v prípade usmrtenia poškodenej osoby, patrí oprávneným odškodnenie vo výške 50 násobku minimálnej mzdy, ktoré sa medzi nich rozdelia rovnakým dielom (za predpokladu, že odškodnenie je uplatnené všetkými oprávnenými, inak patrí jednotlivému žiadateľovi jemu prislúchajúci diel odškodnenia). Poškodený trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania má nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy. Odškodnenie sa neposkytuje, ak poškodenému bola ujma na zdraví plne uhradená inak. V danom prípade si v tejto veci žalobcovia uplatňujú nemajetkovú ujmu za nebanlivostné konanie nášho poisteného a nie za škodu spôsobenú úmyselným násilným trestným činom znásilnenia. Z uvedeného dôvodu žalovaná z opatrnosti namietka aj neadekvátnu výšku žalovanej ujmy.

4. Žalobcovia na vyjadrenie žalovanej reagovali podaním, súdu doručeným dňa 24.03.2017, v ktorom uviedli, že žalovaný vo svojom vyjadrení nerobí nič iné, iba opakuje argumentáciu obsiahnutú v ňom predložených prílohách. Argumentácia uvedená v písomnom vyjadrení Slovenskej republiky vo veci prejudiciálneho konania C- 22/12 bola komplexne posúdená Súdnym dvorom Európskej únie v danom konkrétnom prípade. Odhliadnuc od toho, akým spôsobom sa výkonná moc postavila k právam svojich občanov (o ktorých tvrdí, že sú zdrojom jej legitimacy), táto argumentácia bola vyvrátená rozhodnutím v danej veci. Ministerstvo financií SR konajúce prostredníctvom pracovníčky s vysokoškolským titulom inžinier (uvedená v odpovedi zo dňa 31.05.2016 v časti "Vybavuje"), nie je orgánom kompetentným určovať súdom, ako majú tú, ktorú vec posudzovať. Čo sa týka odlišného stanoviska sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky, tu je potrebné poukázať na dve zásadné skutočnosti. Prvou je tá, že ide len o odlišné stanovisko jedného zo sudcov senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Teda rozhodnutie bolo prijaté väčšinou hlasov a iba takéto rozhodnutie vyvolalo účinky v objektívnej realite. Druhou skutočnosťou je to, že aj samotná rozhodovacia prax všeobecných súdov, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, sa vyvíja. A táto skutočnosť má priamy vplyv aj na ťažiskový argument vo vyjadrení žalovaného, a sice rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho sp. zn.: 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.03.2016. Tento vývoj sa odzrkadľuje najmä v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn.: I.ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.08.2016. Toto rozhodnutie prelmuje závery rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn.: 3Cdo 301/2012 z 31.03.2016. Úplne jasne pomenúva zahmlievané závery rozhodnutia Súdného dvoru Európskej únie v spomínanom prípade. Z tohto vyplýva, že akékoľvek pokusy o nové vysvetlenia Súdného dvoru EÚ, nebudú ničím iným iba blamážou. Žalobcovia osobitne poukazujú na odôvodnenie tohto uznesenia, z ktorého vyplýva, že sťažovateľka

má argumentáciu totožnú so žalovanou. Preto sú toho názoru, že ich žaloba bola podaná dôvodne a správne. A čo sa týka výšky žalovanej ujmy - nie je správna argumentácia zákonom NR SR č. 215/2006 Z.z. Slovenská republika pri zabezpečovaní vlastných občanov nie je poisťovateľom, nekoná v rámci výkonu podnikateľskej činnosti. A preto pre žalovaného platia iné limity ako tie, ktoré stanovuje zákon č. 215/2006 Z.z.. Žiadajú spolu niekoľko percent z limitu poistného krytia a poukazujú zároveň na závery k žalobe priloženého rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn.: 1To/17/2016-477 zo dňa 22.03.2016. Z toho podľa ich názoru vyplýva, že ani vo vzťahu k namietanej výške žalovanej ujmy nie je argumentácia žalovaného správna.

5. Súd vo veci nariadil termín predbežného prejednanie sporu, pred ktorým žalovaná súdu doručila rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo 219/2016 zo dňa 15.05.2017 vo veci o zaplatenie nemajetkovej ujmy, kde bola žalovanou stranou poisťovňa, pri povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom okresný i krajský súd zaujal stanovisko, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy nemožno z ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. vyvodiť a Najvyšší súd SR dovolanie voči rozsudku odvolacieho súdu priloženým uznesením odmietol.

6. Na predbežnom prejednaní sporu súd určil termín pojednávania, na ktorom následne vykonal dokazovanie podľa návrhu žalobcov, ktoré spočívalo vo výsluchu všetkých žalobcov a v dokazovaní listinami (oznámenie o narodení žalobkyne 1/ a jej matky), ako aj rozhodnutiami Okresného súdu Martin č.k. 16P/8/2014-23 zo dňa 05.05.2014, tunajšieho súdu č.k. 9T/38/2014-425 zo dňa 19.11.2015 a Krajského súdu v Žiline č.k. 1To/17/2016-477 zo dňa 22.03.2016. Žalovaná súdu predložila len listiny, a to vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti SR vo veci prejudiciálneho konania C-22/12 K., článok autorov W. G. a V. Z. "Analýza účinkov rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci K. na aktuálnu súdnu prax" a vyjadrenie Ministerstva financií SR z 31.05.2016.

7. Na základe vykonaného dokazovania, vychádzajúc tiež z nesporných skutkových tvrdení strán, súd zistil nasledovný skutkový stav.

8. Dňa 07.01.2014 zaviniel vodič V. K., nar. XX.XX.XXXX osobným motorovým vozidlom zn. B. XXX SW, EČV: X. dopravnú nehodu, pri ktorej zomrela X. W., nar. XX.XX.XXXX. V čase nehody bol V. K., nar. XX.XX.XXXX poistencom žalovanej, s ktorou mal uzavretú poistnú zmluvu, predmetom ktorej bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou daného motorového vozidla. Za spáchanie prečinu usmrtenia mu Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uložil rozsudkom č.k. 1To/17/2016-477 zo dňa 22.03.2016 trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom. Uvedeným rozsudkom bola súčasne Y. W., nar. XX.XX.XXXX priznaná nemajetková ujma vo výške 30 000,- Eur a so zvyškom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bola odkázaná na občianske súdne konanie. Zomrelá X. W. bola matkou žalobkyne v rade 1/ a Y. W., nar. XX.XX.XXXX a tiež dcérou žalobcov v rade 2/ a 3/. Žalobkyňa v rade 1/ stratila svoju matku vo veku 11 rokov a žalobcovia v rade 2/ a v rade 3/ stratili svoju prvorodenú dcéru. Žalobkyňa 1/ žila s matkou a svojou sestrou v jednej domácnosti, otec s nimi býval do rozvodu, čo bolo v čase keď mala 7 rokov. S matkou chodili dosť často na výlety (plávanie, lyžovačky). Matku ju brala aj ku sebe do roboty, chodili spolu splavovať. Boli na dovolenke v Taliansku, tiež v Česku aj v Bulharsku. S matkou mala dobrý vzťah, veľmi dobre si rozumeli, bolo to vzájomné. Mama je len mama. Po jej smrti sa presťahovala k otcovi do W., ale stále chodievala do školy v M., kde s mamou bývali. Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 16P/8/2014-23 zo dňa 05.05.2014 bola žalobkyňa 1/ zverená do osobnej starostlivosti svojho otca, čím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 16P 27/02, S 330/02 zo dňa 25.09.2002. Dosť často navštevuje starých rodičov. Zomrelá X. W. bola prvou z troch dcér žalobcov 2/ a 3/, ktorá s nimi bývala v jednej domácnosti od narodenia až do jej tragickej smrti. Žalobcom 2/ a 3/ bola najviac nápomocná, lebo mladšie dcéry boli v cudzine. Bola v ich domácnosti tou osobou, ktorá organizovala ako budú spoločne hospodáriť a podieľať sa na úhradách domácnosti. Dcéra X. bola pre žalobkyňu 2/ oporou, chýba jej a očakávala, že jej pomôže, keď bude na to odkázaná, lebo aj ona jej pomáhala. Navonok by sa mohlo zdať, že smrť dcéry zvládla, ale v skutočnosti to tak nie je. Každý deň ju to sprevádza a určite sa to prejavuje aj na jej zdraví. Ten čo spôsobil nehodu sa z toho snažil vykrútiť. Akýkoľvek trest však život dcéry nenahradí. Asi len vtedy, že keby to zažil on, by zistil čo jej spôsobil. On sa správal arogantne. Pokiaľ ide o spoločné výlety a dovolenky, tak tieto spolu trávi s dcérou X., kým bola slobodná, keď už mala vlastnú rodinu, tak s vlastnou rodinou, aby sa striedali, lebo chovali hydinu. S dcérou chodili spoločne na rôzne vystúpenia, alebo chodila napr. na súťaže, ktoré mala z roboty. Bola rušňovodička a bola na ňu hrdá. Žalobcovi 3/ dcéra X. rozhodne chýba, vedela pomôcť fyzicky aj psychicky. Bola univerzálny človek, aj do koča aj do voza. Pre neho bola namiesto chlapca, aj robotu si vybrala chlapskú, bola jedna z troch rušňovodičiek na Slovensku.

9. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len ako "Dohovor") každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie.

10. Podľa čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 19 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

11. Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

12. Podľa ust. § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

13. Ústavný súd ČR vo svojom náleze zo dňa 01.03.2000, sp. zn. II ÚS 517/99 (aplikovateľného aj v podmienkach slovenskej právnej úpravy, ktorá bola v danom čase totožná s českou úpravou) interpretoval obsah práva na ochranu súkromia, poukazujúc na rozhodnutia Európskej komisie a Európskeho súdu pre ľudské práva, týkajúce sa interpretácie a aplikácie čl. 8 ods. 1 Dohovoru (prípady I., N., Z.). Podľa právneho názoru vysloveného v tomto náleze rešpektovanie súkromného života musí do určitej miery zahŕňať aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, - súčasťou súkromného života je tiež rodinný život, zahŕňajúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými.

14. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že ust. § 11 Občianskeho zákonníka chráni v rámci práva na súkromie aj právo na rodinný život.

15. Z tohto dôvodu súd na prvom mieste skúmal, či zo strany V. K., nar. XX.XX.XXXX (poisteného žalovanej) došlo k neoprávnenému zásahu do tohto práva žalobcov, ako aj či vzniknutá ujma je v príčinnej súvislosti s týmto zásahom a dospel k záveru, že tomu tak je.

16. Je nepochybné, že strata blízkeho človeka a v prejednávanej veci možno hovoriť o najbližšej osobe, keďže išlo o rodiča a tiež dieťa v jednej osobe, spôsobila pozostalým ujmu, pretože smrťou tejto najbližšej osoby stratili možnosť realizácie a ďalšieho budovania rodinného života spoločne s ňou, prišli o možnosť rozvíjania dovedy stabilných citových vzťahov, navždy prestali byť plnohodnotnými rodinami. Na tomto mieste sa žiada zdôrazniť, že rodina je jednou zo základní realizácie dospelého človeka a miestom prípravy na život detí, vyrastajúcich v rodine a narušenie rodinného života tak môže mať ďalekosiahle dôsledky, presahujúce rámec jednej rodiny, keďže okrem iného, môže rôzne negatívne a trvale pôsobiť na psychiku niektorých jej členov. Ujma bola vyvolaná smrťou, ktorá nastala v príčinnej súvislosti so skutkom, ktorého sa dopustil poistený žalovanej V. K., nar. XX.XX.XXXX a za ktorý bol odsúdený. Tento skutok má pritom povahu neoprávneného zásahu, aký má na mysli ust. § 13 Občianskeho zákonníka. Otázkou neoprávnenosti (protiprávnosti) zásahu a pôvodcu tohto zásahu súd v tomto konaní neriešil, pretože k tomu nebol oprávnený. Podľa tretej vety § 193 CSP je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal. Na základe uvedeného súd vychádzal z rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín zo dňa 19.11.2015, sp. zn. 9T/38/201-425, právoplatného vo výroku o vine dňa 22.03.2016, že V. K., nar. XX.XX.XXXX spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrela matka žalobkyne v 1/ rade, ktorá bola súčasne dcérou žalobcov v 2/ a 3/ rade. Z uvedeného trestného rozhodnutia súčasne vyplýva aj príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním V. K.Í., nar. XX.XX.XXXX a smrťou X. W., čím je daná príčinná súvislosť medzi týmto protiprávnym konaním (neoprávneným zásahom) a ujmu, ktorá vznikla jednotlivým žalobcom (v tejto súvislosti súd poukazuje na záver uvedený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk č. 22/79 na str. 194, podľa ktorého rozhodnutie o tom, že bol spáchaný trestný čin neznamená len konštatovanie zavineného protiprávneho konania určitého páchatela, ale i záver o existencii príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a vzniknutou ujmu).

17. Po zistení, že sa V. K., nar. XX.XX.XXXX dopustil neoprávneného zásahu do práva žalobcov na súkromie (a v jeho rámci práva na rodinný život) a po konštatovaní vzniku ujmy na strane žalobcov sa súd

zaoberal stanovením výšky primeraného peňažného zadosťučinenia podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože tak ako žalobcovia, aj súd dospel k záveru, že iná forma právnej ochrany uvedená v ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka v tomto prípade neprichádza do úvahy. Žalobcovia sa nemôžu domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, pretože v danej veci išlo o zásah jednorazový, ktorého následky sa nijako odstrániť nedajú a morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia sa javí ako nepostačujúce s ohľadom na vysokú intenzitu, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov. Výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy súd, riadiac sa ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, určil s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Ako už bolo vyššie zmienené ujma v práve žalobcov na rodinný život je obrovská, keď možno konštatovať, že väčšia ujma ani neexistuje. Ide o ujmu, ktorá nemožno žiadnym spôsobom odčiniť. Ujmu spôsobenú smrťou blízkeho by ako ujmu závažnú a intenzívnu pociťoval spravidla každý človek, ktorého so zosnulým spájali sociálne, morálne a citové vzťahy. V danom prípade súd dokazovaním nezistil, že by medzi zomrelou X. W. a žalobkyňou 1/, ako aj žalobcom 2/ a 3/ takéto vzťahy neexistovali, resp. by ich kvalita bola nízka alebo narušená. Okrem závažnosti vzniknutej ujmy, sa súd súčasne zaoberal okolnosťami, za ktorých k zásahu došlo. V prospech pôvodcu zásahu vzal súd do úvahy formu zavinenia danú pri neoprávnenom zásahu, ktorou bola nedbalostná forma. Nepochybne iné právne následky je potrebné spájať s úmyselným skutkom pôvodcu zásahu ako so skutkom nedbanlivostným. Ďalej súd zobral do úvahy, že žalobcom sa dostalo už určitej formy zadosťučinenia tým, že bol pôvodca zásahu za svoj neoprávnený zásah odsúdený v trestnom konaní, v ktorom mu boli uložené tresty, a to podmienený trest odňatia slobody a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá (k tomu viď rozsudok O. soudu v Praze zo dňa 02.03.2004, č.j. 1 Co 225/2003-123). Nepochybne ďalším zadosťučinením je samotné konštatovanie neoprávnenosti zásahu v rozhodnutí o nemajetkovej ujme (k tomu viď rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 28.02.2005, č.k. 30 Cdo 1678/2004). V neprospech pôvodcu zásahu vzal súd do úvahy jeho postoj voči žalobcom po nehode. Nepochybne k zmierneniu ujmy žalobcov by prispelo jeho ústretové správanie, ospravedlnenie, či vyjadrenie ľútosti nad tým, čo sa stalo. Ako však vyplýva z výpovede žalobkyne 2/, takéhoto niečoho sa od V. K. nedočkali a tento bol naopak arogantný. Takýto jeho postoj mal za následok ďalšie prehĺbenie spôsobenej ujmy, na čo možno usudzovať z toho, že žalobkyňa 2/ pociťovala potrebu toto vo svojej výpovedi uviesť.

18. Berúc do úvahy všetky vyššie uvedené skutočnosti, súd dospel k záveru, že v súvislosti s ujmu vzniknutou žalobkyňou 1/ v dôsledku smrti jej matky nie je výška žiadanej sumy 15 000,- eura vôbec neprimeraná a preto ju priznal v celom žiadanom rozsahu. Matka žalobkyne 1/ zomrela vo veku 39 rokov, bola životelkou rodinou a tou osobou, ktorá po rozvode s otcom žalobkyne 1/ prevažným spôsobom zabezpečovala výchovu a starostlivosť o žalobkyňu 1/. Žalobkyňa 1/ mala v čase smrti svojej matky 11 rokov. Z toho je zrejmé, že medzi ňou a matkou nevyhnutne musela existovať nielen hmotná, ale najmä citová závislosť, ktorú možno pri ich nezávadnom vzťahu (ako to vyplynulo z dokazovania) bez akýchkoľvek pochybností predpokladať. Stratú takejto blízkej osoby, ktorá by žalobkyňu 1/, pri inom chode udalostí, sprevádzala jej životom až do svojej prirodzenej smrti, si žalobkyňa 1/ vo svojom súčasnom veku (14 rokov) nemôže ani úplne uvedomovať a tým pádom ju ani úplne opísať. U žalobkyne 1/ strata matky definitívne a kruto zmenila jeden zo základných pilierov jej života, prišla o všetky vzťahy, ktoré ju s matkou spájali, a to veku dieťaťa, ktorého spomienky sú už trvalé. Pokiaľ ide o rozhodovaciu prax slovenských súdov ohľadne výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou rodiča, možno uviesť rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co 465/2014 zo dňa 30.07.2015 (priznaná náhrada za smrť otca 33 500,- eura pre každé z dvoch detí), Krajského súdu Trnava sp. zn. 9 Co 423/2012 zo dňa 25.02.2013 (priznaná náhrada 30 000,- eura pre každé z dvoch detí), Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 18/2016 zo dňa 22.06.2016 (priznaná náhrada 23 000,- eura pre každé z dvoch detí), Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 264/2013 zo dňa 28.10.2013 (priznaná náhrada 23 000,- eura pre 1 dieťa). V danom prípade je treba tiež zdôrazniť, že sestre žalobkyne 1/., Y. W., bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou jej matky vo výške 30 000,- eura, pričom Y. W. bola v čase smrti svojej matky vo vyššom veku, ako žalobkyňa 1/, keď ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/17/2016 bola v rozhodujúcom čase v maturitnom ročníku a bola už plnoletá.

19. Pokiaľ ide o výšku náhrady žiadanú žalobcami 2/ a 3/, súd ju považoval za primeranú pre každého z nich v rozsahu 10 000,- eura, keď vychádzal z toho, že vzájomné citové väzby žalobcov 2/ a 3/ rade s ich zosnulou dcérou boli na rovnakej úrovni a na rovnakej úrovni rozvíjali svoje rodinné vzťahy, pričom podľa názoru súdu so stratou matky je spojená vyššia ujma, než je tomu v prípade straty dospelkej dcéry, ktorá už má vlastnú rodinu a prestáva byť plnohodnotným členom pôvodnej rodiny. Pokiaľ ide o rozhodovaciu

prax slovenských súdov ohľadne výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej rodičom smrťou dieťaťa, možno uviesť rozhodnutia Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co 264/2013 zo dňa 28.10.2013 (priznaná náhrada po 10 000,- eura pre každého z rodičov), Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 228/2012 zo dňa 26.09.2013 (náhrada za smrť syna aj manželky spolu v sume 23 000,- eura).

20. Vo vzťahu ku všetkým žalobcom súd uvádza, že priznané zadostučinenie smeruje k zmierneniu následkov v ich emocionálnej oblasti, pričom ide jednak o následky vzniknuté bezprostredne po nehode (šok, trauma, stres) a následne po nehode (psychické útrapy, smútok, zánik rodinných pút, rozvoja citových vzťahov). Priznané sumy vzniknuté ujmy nemôžu žiadnym spôsobom odčiniť, sú len prostriedkom k zmierneniu nezahojiteľných následkov. V neposlednom rade sú prejavom úcty k ľudskému životu.

21. V danom prípade žalobcovia nepodali žalobu voči pôvodcovi neoprávneného zásahu, teda vinníkovi dopravnej nehody, ale voči poisťovni, s ktorou mal tento vinník uzavretú zmluvu, predmetom ktorej bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorým bola spôsobená daná dopravná nehoda.

22. Zákon č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v § 15 ods. 1 zakotvuje tzv. priamy nárok poškodeného, keď umožňuje poškodenému uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi s tým, že poškodený je tento nárok povinný preukázať.

23. V § 4 ods. 2 písm. a) vyššie uvedený zákon uvádza, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

24. Pre rozhodnutie o veci bolo pritom rozhodujúce vyriešiť, či dané ustanovenie umožňuje, aby žalobcovia od žalovanej úspešne žiadali náhradu nemajetkovej ujmy.

25. Žalovaná totiž svoju obranu založila práve na námietke nedostatku pasívnej legitímácie v spore, ktorá má svoj základ v právnom názore, že ochrana osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy nespadá do krytia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. V súvislosti s týmto právnym názorom žalovaná poukázala na rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009 z 20.04.2011, 4 Cdo 139/2011 z 30.10.2012, 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31.03.2016 a 8 Cdo 219/2016 zo dňa 15.05.2017, ako aj Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/176/2016 a 7Co/161/2016.

26. Žalobcovia existenciu pasívnej vecnej legitímácie žalovanej zdôvodňovali právnym názorom, že náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nárokom, ktorý spadá do poistného krytia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. a poukázali na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie z 24.10.2013 vo veci C-22/12 N. K. proti L. B., Z. K. (ďalej len ako "rozhodnutie C-22/12"), uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.08.2016 a sp. zn. III.ÚS 666/2016 zo dňa 16.10.2016, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/60/2015 zo dňa 31.03.2016, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/81/2016 zo dňa 16.02.2017 a 2Co/351/2016 z 29.11.2016, ako aj 5Co/211/2016 zo dňa 09.03.2017, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/80/2017 zo dňa 30.05.2017, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/578/2014 zo dňa 09.09.2015, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/33/2016 zo dňa 27.02.2017, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/566/2015 zo dňa 29.06.2016 a 23Co/112/2016 zo dňa 20.03.2017, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/819/2015 zo dňa 30.06.2016, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/60/2016 zo dňa 13.04.2016 a 8Cdo/82/2016 zo dňa 25.05.2016.

27. Súdu sú známe aj iné rozhodnutia krajských súdov, ktoré vychádzajú z právneho názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy spadá do poistného krytia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. a ide napr. o rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/258/2016 zo dňa 29.03.2017 a 23Co/535/2015 zo dňa 02.11.2016, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/133/2016 zo dňa 15.03.2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/230/2015 z 21.09.2016. Z opačného názoru vychádza rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/161/2016 zo dňa 29.06.2016.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že Ústavný súd SR a väčšina slovenských krajských súdov vychádza z právneho názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy spadá do poistného krytia podľa zákona č. 381/2001 Z.z, čo odôvodňuje pasívnu legitímáciu poisťovní v takomto type sporu.

Naproti tomu senáty Najvyššieho súdu SR 3 Cdo, 4Cdo a 8Cdo a senáty Krajského súdu v Žiline 7Co a 9Co vychádzajú z právneho názoru opačného.

29. Najvyšší súd SR a Ústavný súd SR predstavujú najvyššie súdne autority v Slovenskej republike, pričom ak sú ich právne názory na riešenie tej istej otázky rozdielne, bolo potom na tunajšom súde, ku ktorému z názorov (výkladov) sa pripojí a ku ktorému nie. Tunajší súd sa pritom priklonil k právnomu názoru (výkladu) Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.08.2016 a sp. zn. III.ÚS 666/2016 zo dňa 16.10.2016), a to z nasledovných dôvodov.

30. Podľa názoru tunajšieho súdu rozhodujúce pre posúdenie daného sporu sú právne názory najvyšších súdnych autorít, ktoré boli vydané po rozhodnutí C-22/12, t.j. po 24.10.2013. Je všeobecne známe, že zákon č. 381/2001 Z.z. je výsledkom transpozície tzv. piatich európskych motorových smerníc upravujúcich oblasť poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (to konštatuje aj NS SR na str. 10,11 rozsudku 3Cdo 301/2012). Rozhodnutie C-22/12 pritom riešilo otázku, ako sa majú vykladať články troch z týchto tzv. motorových smerníc, a to článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS a článok 1 prvý oddiel tretej smernice. Vzhľadom na uvedené, otázku, či poistné krytie sa podľa zákona č. 381/2001 Z.z. vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy možno riešiť len v spojení, či vychádzajúc, z tohto rozhodnutia. Po rozhodnutí C-22/12 zo dňa 24.10.2013 Najvyšší súd SR vydal rozhodnutie 3 Cdo 301/2012 dňa 31.03.2016 a 8 Cdo 219/2016 dňa 15.05.2017. Ani jedno z týchto rozhodnutí zatiaľ nebolo publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR, keď publikovaniu by predchádzalo jeho prijatie kolégiom najvyššieho súdu. Každopádne rozhodnutie takto publikované má svoj osobitný význam. Nie je síce právne (de iure) záväzná, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). Medzi rozhodnutím nepublikovaným v Zbierke a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke je podstatný rozdiel, keď nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje názor (väčšiny) členov senátu v individuálne ním prejednávanej veci, názor vyjadrený v rozhodnutí publikovanom v Zbierke predstavuje zovšeobecňujúci názor (relevantnej väčšiny) kolégia najvyššieho súdu, ktoré tvorí väčšina senátov (rozsudok NS SR 7Cdo 1375/2015 zo dňa 23.08.2017). Vzhľadom na uvedené súd konštatuje, že nestotožnenie sa právnymi názormi uvedenými v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31.03.2016 a 8 Cdo 219/2016 zo dňa 15.05.2017 nepredstavuje porušenie faktickej viazanosti súdu nižšieho stupňa rozhodnutím najvyššieho súdu. Inak povedané, ak by v danom prípade vyššie uvedené rozhodnutia NS SR, resp. niektoré z nich, bolo uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR, tunajší súd by musel právny názor uvedený v takomto rozhodnutí rešpektovať, resp. z neho pri svojom rozhodovaní vychádzať. K tomu treba taktiež uviesť, že posledné (podľa vedomostí súdu) rozhodnutie NS SR v danej otázke zo dňa 15.05.2017 8 Cdo 219/2016 otázku zahrnutia náhrady nemajetkovej ujmy do poistného plnenia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. neriešilo, ale najvyšší súd v ňom poukázal na to, že ak v danej veci odvolací súd dospel k záveru, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby z ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. vyvodit' nemožno, nejde o prípad nenáležitého vybočenia z ustálenej súdnej praxe, pretože je súladné s dovtedajšou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu (4 Cdo 168/2009 a 3 Cdo 301/2012).

31. Ako uviedol ústavný súd vo svojom rozhodnutí III.ÚS 666/2016-36 jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Takisto právne závery súdov (rovnako ako skutkové) môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného práva len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

32. Ak potom ústavný súd vo vyššie uvedenom rozhodnutí, rovnako ako v rozhodnutí II.ÚS 847/2016 zo dňa 10.11.2016 a v rozhodnutiach predchádzajúcich rozhodnutiu III.ÚS 666/2016-36 (I. ÚS 206/2015, III.ÚS 645/2015, III.ÚS 646/2015) dospel k záveru, že je ústavne akceptovateľný právny záver, ktorého základom je taký extenzívny výklad pojmu "škoda" použitého v zákone č. 381/2001 Z.z., že do tohto

pojmu spadá aj škoda nemateriálna, tunajší súd z takto ústavne "odobreného" právneho názoru vychádzal pri svojom rozhodovaní.

33. Takýto extenzívny výklad tunajší súd považuje za výklad, ktorý spĺňa požiadavku tzv. eurokonformného výkladu. Eurokonformný výklad vnútroštátneho právneho aktu je prejavom nepriameho účinku smerníc EÚ a povinnosť takéhoto výkladu vyplýva z rozsudku Adelener C-212/04 zo dňa 04.07.2016, bod 113, v ktorom sa uvádza, že povinnosť eurokonformného výkladu bola uložená najmä v prípade nejestvovania priameho účinku ustanovenia smernice buď keď príslušné ustanovenie nie je dostatočné, jasné, presné a bezpodmienečné na to, aby malo takýto účinok alebo keď sú účastníkmi sporu výlučne jednotlivci. Nepriamy účinok smerníc teda spočíva v možnosti účastníka konania žiadať, aby v konkrétnom prípade súd uplatnil tzv. eurokonformný výklad vnútroštátneho práva v súlade s ustanoveniami a cieľmi smernice (článok "Náhrada nemajetkovej ujmy, analýza rozsudku NS SR" JUDr. Jakuba Mandelíka, PhD., Bulletin slovenskej advokácie č. 9/2016). V rozhodnutí C-22/12 Súdny dvor EÚ pritom vyložil ako sa majú vykladať články motorových smerníc o tom, čo má pokrývať povinné poistenie zodpovednosti za škodu. Keby tunajší súd vychádzal len zo slovenského prekladu výroku tohto rozhodnutia, extenzívny výklad by obmedzovala formulácia "povinné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej". Potreba jednotného výkladu rozsudkov SD EÚ však vylučuje, aby sa v pochybnostiach posudzoval text rozsudku v jednom z jeho jazykových znení izolovane (napr. rozsudok SD EÚ UAB Profisa C-63/06, bod 13 a 14). Tunajší súd sa preto oboznámil s jazykovými verziami daného rozsudku v jazykoch, ktorým rozumie a to českou a anglickou verzou, pričom zistil, že kým slovenská verzia používa pojem "zodpovednosť poisteného za škodu", česká používa termín "občianskoprávna zodpovednosť", ktorému termínu zodpovedá rovnocenné anglické spojenie "the civil liability". Podľa názoru tunajšieho súdu možno potom uzavrieť, že Súdny dvor EÚ v rozhodnutí C-22/12 v podstate vyslovil, že tam uvedené články tam uvedených troch motorových smerníc sa majú (v českej verzii "musia", v anglickej verzii "must be") vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má (v českej verzii "musí", v anglickej verzii "must") pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak (v českej verzii "pokud", v anglickej verzii "in so far") jej náhradu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej na základe zodpovednosti poisteného za škodu (v českej a anglickej verzii "z titulu občianskoprávnej zodpovednosti"). Nakoľko slovenský Občiansky zákonník náhradu nemajetkovej ujmy a zodpovednosť za ňu upravuje v ust. § 13, uvedené smernice sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla pokrýva aj náhradu nemajetkovej ujmy.

34. Vychádzajúc z uvedeného súd dospel k záveru, že žalovaná je v spore, s poukazom na ust. § 15 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. pasívne vecne legitimovaná. Námietku týkajúcu sa nedostatku tejto legitimácie tak súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

35. Pokiaľ ide o obranu žalovanej, že žiadny súd nemôže tzv. motorovým smerniciam priznať priamy účinok, tak súd sa týmto tvrdením žalovanej zhoduje. Ako však už súd uviedol v odseku 33 tohto odôvodnenia, smernice majú nepriamy účinok, ktorý sa prejavuje v tom, že účastník konania má právo na tzv. eurokonformný výklad vnútroštátnej normy.

36. Ak ďalej žalovaná poukazovala na vyjadrenie Ministerstva financií SR zo dňa 31.05.2016, v ktorom sa uvádza, že náhrada nemajetkovej ujmy ako typ odškodnenia v zákone č. 381/2001 Z.z. nie je zavedený, tak súd uvádza, že ide o vyjadrenie, ktorým súd nie je viazaný a nezodpovedá požiadavke tzv. eurokonformnému výkladu ustanovení daného zákona v súlade s ustanoveniami a cieľmi motorových smerníc.

37. Žalovaná v rámci svojej obrany taktiež zdôrazňovala, že slovenská úprava dôsledne rozlišuje medzi škodou podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka a nemajetkovou ujmom podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, čo by mala rešpektovať aj súdna prax, kým sa nezmení rozsah existujúceho zákonného poistenia v zákone č. 381/2001 Z.z. Na tomto mieste súd opätovne uvádza, že česká a anglická jazyková verzia rozsudku C-22/12 hovorí o tom, že náhrada nemajetkovej ujmy spadá do poistného krytia, ak vnútroštátne právo takýto nárok upravuje z titulu občianskoprávnej zodpovednosti. Vzhľadom na to nie je rozhodujúce, na ktorom mieste v Občianskom zákonníku je nárok na náhradu

nemajetkovej ujmy upravený. Postačuje ak upravený je a ide o občianskoprávnu zodpovednosť, ktorá podmienka je splnená.

38. Vo vzťahu k námietke žalovanej, že ak by súd rozhodol o tom, že ochrana osobnosti (s finančným odškodnením nemajetkovej ujmy) je krytá zákonom č. 381/2001 Z.z. rozhodol by jednoznačne contra legem a s ochylením od skoršej rozhodovacej praxe, čo vyžaduje ciele zdôvodnenie odlišného stanoviska prijatého v obdobnej otázke, súd uvádza, že v danej veci nerozhodol o tom, že ochrana osobnosti je krytá predmetným zákonom, ale o tom, že náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená smrťou blízkej osoby, ktorá bola obeťou dopravnej nehody spadá pod nárok na náhradu škody na zdraví podľa § 4 ods. 1 písm. a) predmetného zákona, pričom tento záver je v súlade so závermi Ústavného súdu SR, ktorý je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (Čl. 124 Ústavy SR) a spoločne s Najvyšším súdom SR aj najvyššou súdnou autoritou v Slovenskej republike. Pritom ústavný súd má právo zrušiť rozhodnutia najvyššieho (i nižších súdov) a vrátiť mu vec na ďalšie konanie (Čl. 127 ods. 2 Ústavy SR) ak ním boli porušené základné ľudské práva alebo slobody, avšak najvyšší súd (či nižšie súdy) takúto právomoc vo vzťahu k ústavnému súdu nemajú.

39. Napokon, pokiaľ žalovaná poukazovala na názor prezentovaný v rozsudku ESLP vo veci R. a N. v. J., podľa ktorého pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných trestných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné trestné činy, pričom žalovaná súčasne poukázala na to, že Slovenská republika obeť násilných trestných činov odškodňuje tak, že v prípade usmrtenia poškodenej osoby patrí oprávneným osobám 50 násobok minimálnej mzdy, ktoré sa medzi nich rozdelia rovným dielom, tak tomu súd uvádza nasledovné: Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 3 Cdo 106/2012 zo dňa 27.06.2013 požiadavku, aby pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv bola zohľadnená aj výška náhrady, ktorá je priznávaná obetiam násilných činov alebo za telesné zranenia, a aby priznaná náhrada za porušenie iných osobnostných práv bez existencie závažných a dostatočných dôvodov neprevyšovala maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy, treba považovať za jedno z viacerých významných hľadísk usmerňujúcich úvahu súdu pri riešení otázky primeranosti priznávanej náhrady za ujmu spôsobenú na osobnostných právach, avšak nie za stanovenie hranice, prekročenie ktorej je vylúčené aj tam, kde to inak zodpovedá vyššie uvedeným funkciám relutárnej satisfakcie. Okrem toho súd považuje za potrebné uviesť, že povinnosť náhrady pre obeť násilných trestných činov v zmysle zákona č. 215/2006 Z.z. je adresovaná štátu a v prejednávanej veci súd uložil povinnosť náhrady nemajetkovej ujmy poisťovní, t.j. podnikateľskému subjektu. Súčasne je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že výška náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola právoplatne priznaná sestre žalobkyne 1/ voči vinníkovi nehody - poistenému žalovanej limitovaná výškou odškodnenia pre obeť násilných trestných činov nebola a taktiež to, že priznané náhrady v celkovej sume 35 000,- eura značne výšku odškodnenia vyplývajúcu zo zákona č. 215/2006 Z.z. neprekračujú, nakoľko 50 násobok minimálnej mzdy pri jej výške v roku 2017 (435,- eura) predstavuje 21 750,- eura. Rozhodujúce je však to, že rozhodnutie R. a N. v. J. nehovorí o tom, že náhrada nesmie prekročiť limit ustanovený vnútroštátnym právnym predpisom na odškodnenie telesných zranení alebo obetí násilných trestných činov, ale hovorí o tom, že by nemala prekračovať výšku priznávajúcich náhrad v týchto prípadoch, čo sú dve odlišné veci.

40. Vyhodnotiac celú obranu žalovanej za nedôvodnú, súd žalobe žalobcov 1/ až 3/ čo do základu vyhovel v celom rozsahu, a čo do výšky vyhovel v plnom rozsahu len žalobe žalobkyne 1/, keď žalobu žalobkyne 2/, ako aj žalobcu 3/ čo do sumy 5 000,- eura u každého z nich zamietol.

41. Vzhľadom na takýto výsledok sporu, súd žalobkyne 1/ priznal voči žalovanej právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keď na rozhodnutie aplikoval ust. § 255 ods. 1 CSP a v pomere medzi žalobcami 2/ a 3/ a žalovanou súd právo na náhradu trov konania priznal podľa § 255 ods. 2 CSP úspešnejším žalobcom 2/ a 3/, a to v rozsahu ich tzv. čistého úspechu, ktorý predstavuje 33,33%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1 a 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších zmien.

Dolný Kubín
dňa 26. októbra 2017

JUDr. Jana Veselá
sudkyňa